

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprete reklamacije so poštno proste.

Mladeniški shod pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Slovenski Velehrad je predsednik Zveze slovenskih mladeničev pretečeno nedeljo imenoval Sv. Trojico v Slovenskih gorah. Ta prispevka ne velja, če se gre za sloves obojnega svetišča; saj hraní Velehrad enega izmed najdragocenejših slovenskih zakladov — telesne ostanke nesmrtnega sv. Metoda. Ne velja tudi z ozirom na število mladeničev, ki so se na teh dveh krajih v neposredno preteklem času zbrali k svojemu zborovanju; v Velehradu se je na dan sv. Petra in Pavla zbralo 5000 katoliških čeških mladeničev, pri Sv. Trojici pa seveda veliko manj, toda z ozirom na slovenske razmere jako veliko število. Popolnoma pa je opravljena primera, če pogledamo na naziranje in na stremenje čeških in slovenskih mladeničev: na Velehradu kakor pri Sv. Trojici isto srčno navdušenje za „vero sveto in domovino drago“, povsod ista plemenitost v mišljenju, ista požrtvovalnost in odločnost v dejanju.

Trojška mladeniška slavnost se je ob 10. uri začela s pridigo v cerkvi, koje ogromni prostori so skoraj bili napolnjeni. Propovednik gospod bogoslovni profesor dr. Josip Hohnjec je razložil versko stran programa Z. S. M., ki teži za tem, da utrdi in poglobi pri svojih članih krščanski svetovni nazor in jih vnema za izpolnjevanje verskih dolžnosti in za vdanost napram Bogu v srcu in življenju. Na kratko je tudi označil plodonosno delovanje sv. Cirila in Metoda, ki sta svojo požrtvovalno vnemo za slovensko narodno stvar črpala iz vse oživljajoče katoliške verske ideje. Mladeniški najposnemaj sijajni zglede slovenskih blagovestnikov, potem njih navdušenje ne bo ostalo samo v besedi, temveč se bo pretvorilo v nepotrebno dejanje, ki z neomajno vztrajnostjo končno doseže zmago.

Slovesno sv. mašo je služil vlč. gosp. pater gvardijan Miklavž Meznarič z asistenco dveh patrov.

Popoldansko zborovanje je bilo napovedano za 1. uro. Med tem je prišla nevihta, ki pa ni stresla iz oblakov mnogo tistega ledenega zrnja, ki se ga kmet tako boji, temveč je prijetno ohladila in osvežila zrak. Ob 1/2 otvori zborovanje predsednik trojiške Mladeniške zveze Franc Sisko ter iskreno pozdravi vse navzoče. Podpredsednik S. K. S. Z. dr. Hohnjec prevzame vodstvo shoda in izmed

navzočih imenoma pozdravi č. g. gvardijana in pa ostale č. gg. patre, ki so se veliko trudili in žrtvovali za današnjo slavnost, zastopnika telovadne organizacije iz Ljubljane g. Vojteha Jeločnik (in Fr. Puc, in zastopnika koroških mladeničev Jož. Krol. Potem razpravlja o narodni strani programa Z. S. M.: „za domovino drago.“ Ljubezen do domovine in materinskega jezika je naravna; kdor je nima ali jo celo izprevrže v mlačnost in sovraštvo, greši proti naravi. Domovinska ljubezen je nepopolna, če je samo v srcu in besedah, predvsem mora biti v dejanju. Naš narod more rešiti in mu sredi med sovražniki zagotoviti obstanek edino le izobrazba in gospodarska utrditev. V tej dvojni smeri se mora gibati mladeniška organizacija, da izpolni svoj narodni namen. Naposled prinaša Z. S. M. pozdrav S. K. S. Z. za Stajersko: pristrčni pozdrav matere svoji najljubši hčeri.

Navdušeno pozdravljen nastopi Franc Zebot, predsednik Z. S. M. V vznesenih besedah vspevobuja mladeniče-tovariše za boj proti sovražnikom vere in domovine. Sv. Trojico smemo imenovati slovenjgoriški Velehrad. „Na tem našem Velehradu“, pravi, „smo se zbrali mladeniči slovenski, da počastimo god slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Sovražnik preži na nas od vseh strani, hoče nam vzeti najdražje, kar imamo: krščansko vero in drago našo domovino. Proti temu sovražniku moramo zastaviti vse sile, da nas ne ugonobi. In kakšno naj bo naše orožje?“ Govornik priporoča lastnosti, ki jih je našel na ljutomerskem shodu dr. Krek in dodane še dve drugi. Ti sta: Veselje do dela in veselje do boja. Našemu ljudstvu manjka pred vsem izobrazbe in samozavesti. Naša sveta dolžnost je, da mu to dvoje pridobimo. Izobrazba se naj širi z našimi društvi, s shodi ter z dobrim, poštnim berilom. Treba je pa tudi enkrat za vselej dati slovo oni pasji ponižnosti, ki jo moremo opažati pri našem ljudstvu napram oholim tujcem. Ker pa imamo toliko nasprotnikov, treba nam je tudi veselja do boja. Naši pradedje so se dolgo vrsto let pogumno bojevali s Turčinom. Tudi mi imamo dva sovražnika, ki nista prav nič boljša od Turčinov. Eden je naš stari znanec, obleden v široke hlače nemškutarstva, drugi pa njegov bratec, še mlad pobit iz novejših dobe, ki ima ovit okoli glave pisani turban liberalizma. Vsakomur je znano, da imata oba dva eden in isti satanski namen, odtujiti naš mili slovenski narod od vere krščanske in ž njo vred iztrgati našemu ljudstvu iz srca tudi ljubezen do

materinega jezika in prekrasne naše domovine. In proti tema sovražnikom velja torej naš neizprosni boj. Tri svetinje naj bi imel vsak slovenski mladenič in sicer: 1. versko prepričanje v srcu, 2. ljubezen do naroda osobito v dejanju in 3. jekleno značajnost povsod. Mladeniča, ki ga dičijo te tri svetinje, lahko s ponosom imenujemo diko naše ljube domovine. Konča z lepimi besedami: „Dragi mojil! Od Boga imamo svojo mladost. Zdravi smo, mladi, krepki, čili in pogumni. Vseh svojih mladih moči pa nimamo zato, da bi ž njimi lenarili ali pa razpolagali v slabe namene, ne, vse naše sile in kreposti imamo za to, da služimo ž njimi vzvišenejšim ciljem, Bogu in domovini. V tem smislu naprej, tovariši! Naprej mlada kri slovenska!“

Ko se je poleglo viharno odbravanje, ki je sledilo Zebotovim besedam, spregovori na vsestransko željo g. gvardijan Miklavž Meznarič in pojasnuje narodno delovanje sv. Cirila in Metoda in nezabnega našega škofa Slomška; naposled pripoča v pristrčnih besedah mladeničem medsebojno ljubezen in edinost v delovanju.

Z uprav velikanskim navdušenjem sprejeta nastopita zastopnika krščansko-socialne telovadne organizacije v svojih slikovitih uniformah. Načelnik Zveze telovadnih odsekov g. Vojteh Jeločnik razpravlja o pomenu telovadbe za razvoj telesa in duha. Od Sokola smo se ločili, ker se je iz njegovih vrst vsaj indirektno izbacnila vera. Mlada je se naša telovadna organizacija, dobro leto stara, pa krepka, in napreduje od dne do dne. Naj bi se tudi na Stajerskem, kjer se razmere ugodne, ustanovljali telovadni odseki. Čuke nas imenujejo. Ne strašite se liberalnih nesramnosti! Čuk je smrtna ptica in pomenja smrt liberalizmu.

G. Franc Puc, tajnik Zveze telovadnih odsekov, govori bolj o organizaciji. Povsod naj nas vodi narodna zavest. Organizirajmo se! Če delamo, ne vlecimo vsak na svojo stran, temveč urejene morajo biti naše čete! Pod orožje in orožje! Skupnega sovražnika imamo, skupno udrihajmo! Zasnujmo velikoslovensko mladeniško organizacijo. To bo v prid celemu našemu narodu in tudi sovražnika prisilimo k spoštovanju. Mladina verná in narodna, zdrava in čila na duši in telesu, je porok za boljšo bodočnost našega naroda.

Ko se je poleglo dolgotrajno in hrupno odbravanje, naglašá predsednik dr. Hohnjec vsestranski napredek naše organizacije, ki se kaže tudi v tem, da se dandanašnji ni več treba polibera-

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetijskega stanú na Spodnjem Stajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dolge.)

XI. Od 1790 do 1848.

Polovico te dobe zavzemajo francoske vojske. Na Stajerskem so Francozi bili štirikrat: 1797, 1800, 1805 in 1809, zadnji dve leti tudi v Jarenini. Zapiskov, ki bi nam o neljubih gostih našega kraja povedali kaj natančnejega, sicer nisem mogel zaslediti, vendar se v ljudstvu živi spomin na nje; posestnik Smirmaul (to ime se je pred Jožefom II. zvalo Mastenj) se baje shranjuje francosko sabljo in posestnik Platajs na Poličkem vrhu mi je pravil sledečo dogodbico: „Prišla sta dva Francoza, konjika, tudi k moji babici in nekaj zahtevala, rekoče: „Opsa, opsa!“ Babica so se jih zbalí ter takoj začeli plesati in skakati po sobi, misleč, da jima ugodijo. Ker se vojaka, ki nista nehala kričati: Opsa!, nista kazala zadovoljna, je babici le prišlo na um, da želita česa drugega. Prinesli so jima zdaj to, zdaj ono, a na vse sta odvrnila: Opsa! Končno jih peljeta v škedenj ter pokazeta, da želita ovsa.“

1804 je vladar avstrijskih dežel si pridela sloves cesarja in s tem Avstrijo povzdignil v cesarstvo. 1806 je nemško cesarsko krono, ki so jo od 1273 do malih izjem bili nosili Habsburžani, odložil,

na to je nemško cesarstvo razpadlo in Avstrija bila izven okvira Nemčije, torej postala samostalna država.

1817 je cesar zapovedal katastro Marije Terezije popraviti, narediti nove mape (ki se služijo zdaj) in dačo razdeliti na novo. 1819 se je ustanovila c. kr. kmetijska družba za Stajersko.

1812 je v Jarenini učiteljsko službo nastopil Anton Udl. Ker ni imel stanovanja, se mu je to naredilo iz šolske sobe v mežnariji, soba za šolo pa najela v hiši Vrblacevi. 1816 se je na mestu stare mežnarije postavilo enonadstropno poslopje za dvo-razredno šolo. Učni jezik je seveda bil nemški; v čitanju in pisanju slovensčine so nekateri skrbni starši dali otroke poučevati po posebnih osebah, ki so se nahajale v župniji; ko je za dekana prišel v Jarenino Francišek Čepe (1835), se je v prvem razredu začel veronauk učiti slovenski; 1839 je službo prvega učitelja prevzel Karol Udl, sin Ant. Udla; bil je vzoren učitelj, ki se zdaj tu živi v blagem spominu.

1823 so k dekaniji še pripadle župnije: Svičina, Sv. Jurij ob P. in Spillfeld, ki se je pa 1858 priklopila dekaniji lipniški; 1840 se je zgradilo novo župnišče.

1846 je začela železnica teči skoz jareninsko župnijo.

1848 je po Avstriji zavel veter, ki je v mladi veledržavi ustvaril ono svobodnostno, deloma blagodarno, deloma pogubonosno ozračje, v kojem živimo še danes. Ena prvih posledic tega dejstva je bila, da je razmerje podložništva, v kojem je dotlej bil kmet do graščinske gospode, nehalo; s tem je ob enem bil konec tlaki in desetini in kmet je kot dr-

žavljan bil z vsakim drugim enakopraven. Jareninska graščina n. pr., ki je imela podložnike na Jareninskem vrhu, v Jareninskem dolu, na Spod. Gradšču, v Sentjurskem dolu, na Ročici, na Spod. in Gorn. Hlapju, na Vajgnu, v Zmrzleniku, na Poličkem vrhu, v Gačniku, v Kaniži, in še po nekaterih drugih občinah Spod. Stajerja, zlasti v ljutomerski okolici, je tem kmetom kakor čez noč nehala biti gospodar in ostalo ji je le to, kar je pred 1848 sama dala obdelovati (213 oraov); sicer pa od gospode najetega kmetijskega zemljišča vsled odredbe cesarice Marije Terezije v Jarenini kakor na vsem Stajerskem sploh ni bilo niti enega več; kar je kmet obdeloval, je bila že itak njegova lastnina. Pač pa se je moral zavezati, gospodi za činž, desetino in tlako dati odškodnino. To je bil dolg in težaven račun, ki pa se je naredil že pod slavno vlado našega sedanjega cesarja Franca Jožefa I.

XII. Od 1848 do danes.

Ta račun (odkup kmetijskih posestev) je vlada vzela v roke in reči se mora, da je kmetu bila prijateljica. Prvič je vrednost činža, desetine in tlake nastavila zelo nizko, n. pr.: 1 dan nekdanje nedoločene osebné tlake s 3 eno tretj., 4 dve tretj. kr., določene z 10—14 kr., tlake z 1 parom volov s 4 dve tretj.—6 kr., z 1 parom konj s 7 eno tretj.—8 dve tretj. kr. stare veljave; drugič marsičesa v račun niti vzeča ni, in tretjič mu je plačevanje tako olajšala, da skoro ni čutil, kedaj se je odvezal od gosposke: od cenilne svote, ki je po raznih občinskih ostala, je prvo polovico imela plačati dežela iz vseh svojih davkov, torej tudi iz davkov obrtnikov, uradnikov I. dr., in le drugo polovico kmet sam in sicer v 20 letih.

liti, če hoče kdo biti član telovadnega društva. Izraža še enkrat svojo hvalo telovadca iz Ljubljane za željo, da bi njun obisk kmalu imel dejanski uspeh.

Nato nastopi cela vrsta mladeničev-govornikov. Iznenadil nas je pred vsem Jožef Krol, kmečki sin iz Smarjete pri Pliberku na Koroškem, ki je prinesel pozdrave S. K. S. Z. na Koroškem, izobraževalnega društva „Lipa“ v Velikovu, bralnega društva v Dobrlivasi, Skocijanu, delavskega društva na Prevaljah in posebno od katoliško-narodnih mladeničev na slovenskem Koroškem. Na tem mladeniču, ki se v šoli ni učil slovenski ne pisati ne brati, ki ga je hlapec v domači hiši moral obojega učiti, ki pa je govoril pravilno slovensko, katera mu je tekla gladko in ljubko, kakor potoček v dolinici, smo občudovali, kaj premore navdušenost in vztrajnost. Na tako mladino zidamo boljšo bodočnost slovenskega naroda na Koroškem.

Govorili so še naslednji mladeniči: Kranjc od Sv. Bolkanka, Sparl iz Jarenine, Poljanec od Sv. Antona v Slov. gor., Brezner od Sv. Turija v Slov. gor., Rožkar od Sv. Benedikta, Hauptman od Sv. Križa nad Mariborom, Urbanič od Sv. Ane, Fr. Borke od Sv. Antona, Felicijan Jakob iz Vurberka. Izražali so z veliko navdušenostjo in s spretnimi besedami prelepe misli, ki so se gibale okoli ideje-osrednice, ideje versko-narodne.

K besedi je še bil oglašen g. kaplan Ivan Bosina, ki z ostrimi besedami ožigosa protijudsko počenjanje slovenskih liberalcev, ki odtujujejo učeečo se mladino veri in hočejo tudi kmečko mladino vloviti v svoje zanjke. Predlaga to-le rezolucijo, ki je bila enoglasno sprejeta:

„Slovenski mladeniči, zbrani na mladeniškem shodu pri Sv. Trojici, odločno protestirajo proti pohujšljivemu delovanju naših liberalcev, ki s svojimi lažninami in s svojim časopisjem spravljajo naše dijaštvo ob vero in pravo ljubezen do domovine, kakor se to godi v Celju in drugod, kakor tudi protitemu, da s hinavsko pobožnostjo priprostemu ljudstvu mečejo pesek v oči.“

Naposled se dr. Hohnjec zahvali prirediteljem in pospeševalcem mladeniškega shoda, kakor tudi vsem udeležencem ter sklene zborovanje z vsklikom: Z. S. M. naj živi in napreduje!

Mladeniški shod se je potem završil tam, kjer se je začel, v cerkvi, kjer so bile slovesne litanije s sv. blagoslovom. Bil je veličasten ter bo gotovo obrodil mnogoteri dober sad. Naj živi njegov naslednik na kakšnem drugem kraju!

Mladenškemu shodu pri Sv. Trojici, so došli sledeči brzojavni in pisarni pozdravi:

Maribor. Slovenski narod čaka boljša in lepša bodočnost, ker ima tako vrlo mladino. Živeli slovenski mladeniči, zbrani pri Sv. Trojici. Drž. poslanec dr. Korošec.

Maribor. Na tebe, zlata, o mladina — Upa tužna domovina. Slovanska brata Ciril in Metod blagoslovita vas in vaše delo! Vedno z vami mariborski bogoslovi.

Maribor. Naprej, neprestano veslajmo. Uredništvo „Našega Doma.“

Maribor. Naprej zastava slovenskih mladeničev! Bog daj obilo uspeha. Slov. kat. izobr. dr. v Studencih.

Maribor. Našim prijateljem, katoliško-narodnim mladeničem pošilja rodoljubne pozdrave uredništvo „Slov. Gospodarja.“

Ob enem pa se je tudi rešilo servitutno vprašanje. Kmetje so namreč imeli staro pravico, v graščinskih gozdih sekati drva in pasti živino. To pravico pa so morali zopet graščaki odkupiti kmetom, oziroma jim odstopiti primerne dele gozda; le tam, kjer prave mere omenjene pravice ni bilo dognati, je smelo ostati pri starem, toda le s tem pogojem, da ne bo trpelo gozdarstvo.

Kmeti si torej popolne svobode zares ni kupil težko; ali pa mu je tudi prinesla one blagovitosti, ki se mu je obljubovala, je vprašanje, na koje si naj sam da odgovor; po 60letnem izkustvu mu je to že mogoče. Zanimivo je slišati, kako se je tedaj, ko je odprava podložništva bila zakonito proglašena, izrazil modri in kmetu iskreno udani nadvojvoda Ivan: „dejal je: „Na eni strani so se kmetu odvzele dolžnosti, ki jih je bil vajen in ki so ga tlačile; glejte, da ga za to v njegovih upih ne prevarite, nalože mu večje! Dolžnosti, ki so je doslej nosile gosposke, kakor uprava, patronati, šole, navadnosti, podpore itd., nehajo ter odslej zadenejo državo, ki bo si pa sredstev za nje zopet morala iskati pri kmetih.“ Vsaka stvar pa ima dve strani, solčno in senčno; gotovo je, da bi danes, ko je posle tako težko dobiti in so tako dragi, tlaka bila silno težavna; na drugi strani pa je zopet davek zelo občuten, kajti vsaka blagodat, ki si jo kmet danes po državi naklanja, ga stane denar. Vstled tega je po odpravi podložništva gospodarstvo kmetovo postalo čisto denarno in življenje njegovo hud boj za denar, tem huji, ker v njem navadno podleži oni, ki je manj prekanjen in ki se drži pota poštenosti.

(Dalje prihodnjik.)

Wildon. Vsem na shodu zbranim mladeničem pošiljata iskrene pozdrave Janko Wela in Lojze Pos.

Buče. Praznik mladeničev bodi pozdravljen. Zveza naj zveže srca in razum. Živeli, slovenski mladeniči na zborovanju pri Sv. Trojici. Krepek F., Korošec J.

Zavrč. Slovanska apostola sv. Ciril in Metod naj izprosita, da bi mladeniški shod obrodil obilno dobrega sadu. Bralno društvo v Zavrču.

Slovenska Bistrica. Mladeniči, le krepko naprej, veri in domu zvesti vselej, naj Zvezo nam Bog blagoslovi, da pridejo lepši nam dnovi. Laporski mladeniči.

Rožni dol pri Köflachu. Zbranim tovarišem pošiljamo iskrene pozdrave. Zalosti nas, da se mi ne moremo tega shoda udeležiti. Mnogo slovenskih mladeničev v Rožnem dolu. Ferdinand Fras.

Zader v Dalmaciji. Zadržan na orožnih vajah vas vrle in neustrašene mladeniče, vas hrabre bojevnike za našo sveto stvar najprisrčneje pozdravljam. Iskreno želim, da bi se vsi mladeniči Slovenskih goric zbrali pod zastavo Z. S. M. Mladeniči! V združenju je moč, v združenju je naša zmaga, v združenju je bodočnost naše domovine. Vrli mladeniči, le vedno neustrašeno naprej! Franc Makso Krambergar.

Suša.

Kakor drugi poslanci, tako so tudi poslanci Slovenske kmečke zveze glede suše na Spodnjem Štajerskem opozorili vlado, da začne pravočasno s podporo akcijo za hudo prizadeto kmečko prebivalstvo. Poslanci Rožkar, dr. Korošec, Pišek, dr. Benkovič in tovariši so stavili ta-le nujni predlog:

„Slabe posledice letošnjega vremena so se tudi že na Spodnjem Štajerskem pokazale v taki obliki, da nas obljajajo težke skrbi zaradi bližnje bodočnosti našega kmečkega prebivalstva.

Nastopilo je že pomanjkanje krme. Če se tudi vreme spremeni, dobljena krma ne bo zadostovala. V prvi vrsti preti torej nevarnost nadaljnjemu razvoju naše živinoreje. Naši posestniki, kakor mnogi samostalni kmečki delavci, n. pr. viničarji, so se zadnji čas s posebno vnemo posvetili živinoreji in so si z velikimi žrtvami priskrbeli mnogoštevilne živine. Sedaj pa sila že terja od naših živinorejcev z britko nujnostjo, da zmanjšajo pod srmatno nizkimi cenami število svoje živine. Košnja je dala letos le četrtino, v krajih s posebno ugodnimi razmerami komaj polovico navadne množine sena. To seno pa se mora mnogokje že sedaj uporabljati, ker je paša ožgana in je vsaka zelena krma postala žrtev suše.

Nihče se ne bo čudil, da so živinski rejmi prenapolnjeni in da so živinske cene strašno padle.

Pomanjkanje krme se ne bo odstranilo, če se tudi sedaj še vreme ugodno spremeni. Suša, ki vlada, je uplivala na vse rastlinstvo, ki pride za živino v poštev in ki se je spraviti letos pod streho; tudi nadaljno dobavo krme je uničila ali vsaj znatno omejila.

Z ozirom na te okolnosti smatramo za najsvetejšo dolžnost države, da stori najhitreje vse korake, da reši našo živinorejo pretečega propada.

Vendar ne samo akcija v svrhu, da se prepriča v naših krajih pomanjkanje krme, je potrebna, ampak tudi vse predpriprave se naj izvršijo, ki so potrebne, da se omili neizogibna beda, ki splošno preti letos našemu ljudstvu. Žitne vrste so dale le srednjo letino, oves in ječmen sta ostala za najskromnejšimi pričakovanji. Turšica in krompir sta vsled suše zaostala v rasti, in slaba letina je gotova stvar. Celotno trte in sadna drevesa so trpela v suši, jagode in sadje odpada. V vsakem oziru se je torej bati slabe letine.

Naše prebivalstvo na kmetih stoji torej pred žalostnimi časi, pomanjkanje in beda se mu bližajo. Le hitra in pa blagohotna pomoč bi se znala zadržati najhujše bedno stanje.

Kot sredstva za odpomoč smatramo: takojšnje ustavljanje davčnih eksekucij, popolen odpis davkov, in vsa ona sredstva, ki jih je navedla c. kr. kmetijska družba v svoji ulogi na c. kr. poljedelsko ministrstvo z dne 24. junija 1908, št. 2447.

Na podlagi teh izvajanj stavijo podpisani poslanci predlog:

Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlado pozivamo, da pride kmečkemu prebivalstvu na Spodnjem Štajerskem (okrajna glavarstva Maribor, Ljutomer, Konjice, Ptuj, Celje, Slovenjgradec), ki je vsled pomanjkanja krme in splošne slabe letine hudo prizadeto, z vsemi sredstvi na pomoč, ki so ji na razpolago.“

Državni zbor.

Zbornica je slabo obiskana. Na dnevnem redu so različni nujni predlogi, ki so jih stavili poslanci, ki so s sedanjem vlado nezadovoljni. Nujni predlogi se ozirajo večinoma na zadeve, ki so res nujne, ki pa se z nujnim predlogom nikdar ne rešijo in ne morejo rešiti. Ako se nujni predlogi tudi sprejme, se ne doseže več, nego da se vlada po-

zove, naj v tej ali oni zadevi hitro postopa. Tudi češki Nemci so vložili več predlogov zaradi jezikovnih razmer na Češkem. Toda ne gre se jim v trenutku toliko za to zadevo, kakor za to, da pokazejo svojo nezadovoljnost z nemškimi ministroma Pradetom in Deršatom, ki sta jim že predolgo ministra. Drugi možje bi radi, postali ministri, da vlečejo mastne ministrske plače.

Suša dela poslancem veliko skrbi in splošno se trudijo, da bi obvarovali ljudstvo bede. Tudi naši slovenski poslanci so v tem oziru stavili svoj nujni predlog. V njem se ozirajo tudi na vlogo c. kr. kmetijske družbe za Štajersko, ki se je vposlala poljedelskemu ministru. Družba zahteva v njej: dovoz sena in slame v kraje, kjer je pomanjkanje; dovolitev znižanih tarifov na železnicah za prevajanje krme; podpore; dobavo travnihih semen; natančne poizvedbe o škodi; prepoved izvoza krme iz Avstrije; neovirano klanje domače živine in prodaja taiste; dobava otrobov od c. kr. vojaškega orarja itd. Tudi naši poslanci so se pridružili tem zahtevam.

Poslanec Rožkar in dr. Korošec sta interpelirala finančnega in ministra notranjih zadev, ako je voljan finančni minister ustaviti nadaljne davčne iztirjatve od po suši prizadetih, in določiti da se njim odpiše tekoči davek po razmerju škode. Nadalje, da poskrbita oba dva za zadostno podporo tistim, ki pridejo v bedo.

Poslanec dr. Korošec in Rožkar sta nadalje stavila interpelacijo, da se pri podpori vsled pomanjkanja krme in pomanjkanja živeža ozira tudi na samostojne kmečke delavce, n. pr. na viničarje in druge.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalce „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovencem!

Politični ogled.

Malá politična naznanila.

Dne 3. julija: Poljedelski minister Ebenhoch je izjavil danes v zbornici, da poizveduje po vseh kronovinah, koliko škode je prizadela suša poljedelstvu. — V Pragi je zborovala trgovsko-politiška centrala o trgovsko-politiških vprašanjih. — Dunajski magistrat je prepovedal laškim branjevcem na Dunaju, ker so sklenili med seboj kartel v škodo domačim branjevcem, branjišča.

Dne 4. julija: Poslanec dr. Benkovič je vložil nujni predlog za po toči oškodovane posestnike na Bizeljskem. — Ruski ministrski svet je sklenil, da predloži dumi načrt zakona o delavskem zavarovanju.

Dne 5. julija: V Pragi se je otvoril danes drugi češko-slovanski ženski shod. — Papež Pij X. je izjavil nasproti kapiteljno vatikanske bazilike, ki mu je poklonil Petrov novič, 10.000 lir, da občuduje baziliko sv. Petra in da želi, da počiva v cerkvi sv. Petra.

Dne 6. julija: V praškem nemškem gledališču je med predstavo nastal vsled tega, ker dame niso hotele odložiti svojih visokih klobukov, tak škandal, da so merali s predstavo prenehati. — Srbsko vojno ministrstvo je sklenilo, da se na novo uniformira vse srbsko časninstvo. — V Paragvaju v južni Ameriki je vzbruhnila vojaška revolucija.

Razne novice.

* **Vollna pravica za štajerski železni zbor** je sicer že dolgo na dnevnem redu, a Narodna stranka se vedno nima o njej jasnih pojmov, kakor nam to dokazuje govor dr. Božiča na zboru liberalnih zaupnikov dne 28. junija v Celju. Narodna stranka se je popolnoma postavila na podlago, ki jo zavzema nemška večina, in si dovoljuje le nekatere poprave na njej. Tako delajo kratkovidni ljudje, ne pa opozicija, ki hoče za svoj odpor imeti tudi zaslanbo v ljudstvu. Velik narodnjak dr. Božič je zahteval v Celju v imenu Narodne stranke enega poslanca za slovenske trge in mesta, v splošni skupini štiri in v kmečkih občinah deset slovenskih poslancev. Iz tega se vidi, da je Narodna stranka že pustila past slovenske zahteve glede veleposestva in obrnih zbornic, sicer pa se, izvzemši števila slovenskih poslancev popolnoma postavila na stališče nemških nacionalcev. Seveda pa zahteva ta „bogatboječa“ stranka tudi, da se odvzamejo skofovm virilni glasovi. Bodite na eeli črti narodni in demokratični, s polovičarstvom pa ne bodele dosegli nobenih uspehov! Nezrela politika Narodne stranke nam more samo škodovati.

* **Profesorski izpiti iz naravoslovja** je naredil g. Peter Sorli, član „Zarje“ v Gradcu. Cestitamo!

* **Razpisano je mesto učiteljice v Sali**, pošta Ptuj. Prošnje do 30. t. m. — V Veržuju, p. Križevci je razpisano mesto nadučiteljca in šolskega vodje.